

Acta de consagració de Sant Martí de Sorbet

Viladecavalls

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Arxiu Històric de Terrassa
Alçada: 268

Coordenades:

Latitud: 41.5549
Longitud: 1.95412
UTM Est (X): 412781
UTM Nord (Y): 4600887

Classificació

Número de fitxa 08300-126
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Medieval
Segle XI
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Terrassa. Raval de Montserrat 14, 08221 Terrassa

Fitxes associades:

[Sant Martí de Sorbet](#)

Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn

Data de registre de la fitxa: dj., 10/12/2009 - 01:00

Descripció

L'acta de consagració de l'església de Sant Martí de Sorbet es conserva a l'Arxiu Històric de Terrassa. Va ser consagrada el 17 d'abril del 1096 pel bisbe Folc de Barcelona, que hi va assistir acompanyat pel col·legi de canonges de la seu de Barcelona i d'altres sacerdots i nobles. El bisbe fa que s'institueixi una sagrera entorn l'església. El format de l'acta és el pergamí.

Observacions:

L'acta es troba transcrita i traduïda als llibres d'Història de Viladecavalls i de la Parròquia de Viladecavalls.

Història

L'església de Sant Martí de Sorbet va ser consagrada pel bisbe Folc de Barcelona a finals del segle XI. Segons consta en aquest document, el temple havia estat construït pels seus veïns. Des de temps remots, la parròquia de Sant Martí era sufragània del priorat agustinià de Santa Maria de Terrassa, que més endavant assimilaria el Sant Esperit de Terrassa. Aquesta condició de dependència va perllongar-se fins a principi del segle XIX, tot i que no serà fins a finals d'aquest segle que es va crear la nova parròquia de Sant Martí, dins la vila de Viladecavalls. En aquest moment, les primitives esglésies de Santa Maria i Sant Miquel de Toudell van passar a dependre de Sant Martí, fet que va suposar el trasllat del cementiri de la segona. El creixement del nucli a mitjans del segle XVIII entorn l'església de Sant Martí va suposar que la capella romànica fos ampliada, per tal d'acollir a tots els fidels. Des d'aquesta reforma, una part del temple romànic va quedar ocult dins la nova església barroca. A principi del segle XX s'hi va fer una nova ampliació, la capella del Santíssim, d'estil historicista. Durant la Guerra Civil, l'església va ser cremada, perdent així finestres, altars i gairebé tota la imatgeria i objectes litúrgics. Per salvaguardar la seva vida, el mossèn Josep Oriol va haver de refugiar-se als boscos de Can Buxeres, com van fer també altres habitants de Viladecavalls. Pocs anys més tard, l'església va ser restaurada.

Bibliografia

BARÓ, R. (1999). Quaderns d'Història de Viladecavalls VI: Història de la Parròquia. Viladecavalls: Ajuntament de Viladecavalls.

ACTA DE CONSAGRACIÓ DE L'ESGLÉSIA DE SANT MARTÍ DE SORBET (VILADECAVALLS DEL VALLÈS) FETA PEL BISBE FOLC DE CARDONA 18 d'abril de 1096	
0: Arxius priors de Santa Maria de Terrassa. a: Jaume VILLANUEVA: <i>Viaje literario a las iglesias de España</i>, volum XIX, Madrid, 1851, ap. II, pàgs. 210-211. b: Sebastián Pons i Pons: <i>Episcopologio de la Sede Barcinonense</i>. Biblioteca Balmes, 1929, ap. 56, pàg. 399. Anno ab Incarnatione Domini Nostri Iesu Christi millesimo nonagesimo VI, era millesima centesima XXXVIII. Indictione V, advenit Dominus Fulco venerandus Barchinon. Sedi Episcopop Terracian, in locum vocatum antiquitus Sorbed, stipatus prediario iamdiu Sedi canonicorum collegio et elaboratus precibus Dompni Elberti Ugoni, proximis viri et uxoris eius Ledgardis, aliorumque hominum eidem loco pertinentium, consecravit in predicto loco ecclesiam in honore Sancti Martini a predictis antecessoribus fundatam, in episcopium Barchinonensem, infra territorium Sancti Petri Egarenis Ecclesie, cui hactenus ecclesia Sancti Martini stat subdita ab antiquo tempore. Prescriptis igitur vir Gerbertus Ugoni ex praecepto iamdicti Pontificis concessit de proprio iure circa supradictam Ecclesiam cimiterium XXX videlicet passuum more ecclesiastico eidem ecclesiae perpetuo ad possidendum. Eo sequemur tenere, ut si quis infra iamdictum terminum aliquem invaserit, vel cuilibet violentiam intulerit, vel sacra ibidem contracta infregerit, nisi pro sacrilegio canonice satisfecerit anathematis vinculo connexus in perpetuum permanebit. Insuper etiam	praelibus Gerbertus confert prenominate ecclesiae de proprio predio mansum unum obtinuit in quo moratur Sacerdos cum filiis suis. Est autem ipsum mansum in Sorbet non longe ab eadem ecclesia. Terminatur itaque a parte Orientali in collo de Benna, de meridie ad ipsum claustrum, de occidente in albedo de Sanctae Mariae de Monasterii, de circulo in rupe Karolinis. Quantum utri termini ambulant sic Gerbertus praefatus, et uxor eius Ledgardis totum ipsi ecclesiae tribuunt, ea conditione ut in sua hoc teneant et tascham exinde iamdudum ecclesiae tribuant; post illorum vero obitum, ipsas ecclesiae sit solidum. Et in monte Leone donant ei unum modiatum vineae, ut ab holieris die et dieitoppa ipsa ecclesia eum obtineat. Ego autem Fulco Barchinonensis Episcopos pontificali auctoritate concedo atque confirmo quocumque actenus supradictae ecclesiae a predicto Gilberto et uxore eius, sive ab aliis fidelibus donata sunt, vel per succedentia tempore donata erunt; sub tali deliberatione quatenus teneantur una aliquid ex iam concessis atque ex concedendis auferre praevenerat vel quocumque machinatione surripere audeat, quod si, quod absit, perpetraverit, donec iuxta Canoniam censuram Episcopi Barchino et clericorumque eius restituerit excommunicationi obnoxius permanebit salvo in omnibus iure Egarenis ecclesiae. Actum est hoc XV. Kalendas maii anno XXXVI regni Philippi Regis. Fulco gratia Dei Barchinon. Episcopus. Sig+num Stephanus levitae. Sig+num Guillelmi Ramundi. Sig+num Gualiberti levitae. Sig+num Berengarii levitae qui est Caput scholae. Sig+num Gerberti Ugoni. Sig+num Ledgardis. Nos qui hanc consecrationem facere rogavimus, et quod superius est confirmamus. Willelmus presbyter. Sig+num Raymundi Geriberti. Sig+num Bertrandi Bonelli. Sig+num Guillelmi Ermemiri. Bernardus levita scripsit + sub die et anno quo supra.
L'any mil noventa-sis de l'encarnació de nostre Senyor Jeesucrist, mil cent trenta-quatre de Verà, indicció tisona, el senyor Folc, bisbe venerable de l'església de Barcelona, vingut a Terrassa, al lloc anomenat antigament Sorbet, acompanyat de l'illustre capítol de canonges de l'emmentalada sua i jurat pels precs del senyor Gerbert Hug, baró rectissim, i de la seva esposa Ledgarda, i d'altres homes que pertanyen a aquest lloc, i consagrà en aquest lloc una església en honor de sant Martí, edificada pels habitants començats, al llibat de Barcelona, dins els termes de l'església de Sant Pere d'Egara a la qual es subjecta des d'antic, dins els termes de l'església de Sant Martí. Així doncs, l'emmental baró Gerbert Hug, per ordre del la sobredita església de Sant Martí, atorgà, concedí a aquesta església un censentí de trenta panons segons el costum eclesiàstic al voltant de la sobredita església perquè el pocsis per sempre. Anà el benenat que, si algi agredís un altre dia d'aquest terme, o cometa contra algi alguna violència, o si violava la sagresa que hi ha construïda, llevat que satisfís econòmicament l'emntera per sacriligi, resti per sempre lligat pel vicle de l'anatema. A més, l'emmental Gerbert concedí del seu predi a la ja anomenada església un mas excellent on viu Sacerd amb els seus fills. Aquest mas és a Sorbet, no lluny de la mateixa església. Afora, per tant, per la banda de levant amb el col de Benna, a migjorn amb la mateixa cloa, a ponent amb un alou de Santa Maria de Monesterrat, a tramuntana amb la roca Cardinal. Tot el que encloïa aquests termes, l'emmental Gerbert i la seva esposa Ledgarda ho donen tot a aquesta església, amb la condició que ho posseïran mentre viquin i en do-	naràn la tasca a l'emmentalada església; però després de la seva mort restarà en ferm per a l'església. I a Montlleó li donen una muijada de vinya perquè des del dia d'avui i d'ara endavant la posseeixi l'església. Per la meua banda, jo, Folc, bisbe de Barcelona, amb autoritat pontifical concedo i confirmo tot el que feu donat fins ara a l'emmentalada església per l'emmental Gerbert i la seva muller o per altres fidels i tot el que li serà donat en el transcurs dels temps, amb la disposició que si algi, amb temerari atreviment, preténia arrebassar quicòm del que ja li ha estat o bé li serà concedit, o si s'atrevia a sostreure-ho amb alguna maquinació, o si, cosa que no s'indolguia, ho donés a terme, mentre no ho restituís d'acord amb la censura canònica del bisbe de Barcelona i dels seus dregres, restarà subjecte a l'excomunió, salvaguardant en tot el dret de l'església d'Egara. Així es feu el dia quinzè de les calendes de maig de l'any trenta-sis del regnat del rei Felip. Folc, bisbe de Barcelona per la gràcia de Déu. Signatura d'Esteve, levita. Signatura de Guillem Ramon. Signatura de Gilibert, levita. Signatura de Berenguer, levita i cabicoll. Signatura de Gerbert Hug. Signatura de Ledgarda. Nosaltres, que hem pregat que es fes aquesta consagració i confirmem tot el que hi ha escrit més amunt. Guillem, prevere. Signatura de Ramon Gerbert. Signatura de Bertrand Bonell. Signatura de Guillem Ermemir. Bernat, levita, ho ha escrit el dia l'any alguns començats. (Traducció: JBS)